

Praktisk-kunstneriske fag 1: musikk, bevegelse, teater

Felles programfag

Omfang:

280 timer (4 uketimer)

Formål og perspektiv

Praktiske-kunstneriske fag 1 bidrar til å formidle et innhold og krever deltagelse og interaksjon, en kompetanse som ikke kan erstattes av andre fag. Balanse mellom teoretiske, praktiske og kunstneriske fag ivaretar en sunn veksling mellom ulike aktiviteter i løpet av skoleuka. Gjennom praktisk, skapende arbeid skal elevene øves i å gjennomføre kunstneriske arbeidsprosesser, individuelt og i samspill med andre. Bredden i kunstfagtilbudet skal bidra til å gi elevene tilgang til varierte erfaringer i møte med seg selv og verden. Kunstnerisk fordypning beriker både følelseslivet og opplevelsen av virkeligheten, og skal gi elevene verktøy til å erfare og utvikle et eget uttrykk. Kunstfagene skal skape balanse i elevenes skolehverdag, er vesentlig for å utvikle estetisk sans, få en praktisk forståelse av fenomenene tid og rom, så vel som å bruke kroppen i et musisk arbeid. Fagene taler til hele mennesket og bidrar til elevenes utvikling og dannelse. Kunstfagene har en positiv helseeffekt, er identitetsdannende og skal bidra til selvregulering og psykisk helse. Det kunstneriske er et av de viktigste pedagogiske virkemidler i steinerskolen og er en metodisk vei til erkjennelse gjennom opplevelser og praksis. Opplæringen skal utvikle og stimulere skaperglede, aktivitetstrang, ferdigheter, forståelse for kunstneriske virkemidler, samt rolleforståelse av egen plass i et kunstnerisk fellesskap. Den skal også oppøve konsentrasjon, evne til å fordype seg, presisjon og praktiske ferdigheter, og ikke minst viljen. Opplæring i kunstfag skal øve iakttagelse, oppmerksomhet, nærvær, refleksjon og evne til forvandling. Arbeidet i øverommene og på scenen skal bidra til elevenes livsmestring i form av verdifulle erfaringer gjennom å gjennomføre en arbeids- og forvandlingsprosess. Gjennom opplæring og øvelser skal elevene opparbeide forståelse for ulike kunstneriske uttrykk. Gjennom elevenes arbeid med eurytmi, kor og drama, blir læring til en dypere helhetlig erkjennelse.

Kjerneelementer

Kreative prosesser

Opplæringen i praktiske-kunstneriske fag 1 skal utvikle og stimulere skaperglede og aktivitetstrang. Elevene skal bli kjent med og utforske kroppen som uttrykksmedium. Opplæringen skal gi vekstbetingelser for den enkeltes individualitet gjennom kunstneriske opplevelser. Den skal stimulere utfoldelsen av egen personlighet i ulike kontekster og uttrykk.

Kunstneriske ferdigheter

Elevene skal gjennom arbeid med forberedelser mot konserter, dans og teaterforestillinger, utvikle innsikt i uttrykksmulighetene innen scenekunst, musikk/kor, dans og teater, og delfagenes individuelle og kollektive betydning.

Estetisk opplevelse og erkjennelse

Formidling av en variert og bred musisk opplevelse er en sentral oppgave i dette faget. Elevene

skal gis opplæring som gjør dem i stand til å sanse, utvikle, interagere og formidle et variert kunstnerisk uttrykk. Målet er at elevene skal oppleve og forstå at alle disse fagene gir betydningsfulle opplevelser og erfaringer, som vil kunne utvikle vårt indre liv og bidra positivt for vår psykisk helse. De skal også kunne forstå at kunstneriske prosesser krever konsentrasjon, nærvær, følsomhet, nøyaktighet og utholdenhet.

Individ og felleskap

Faget skal formidle kontrasten mellom individuell og sosial kunstnerisk virksomhet; elevene skal få erfare forskjellen mellom å skape et individuelt og et felles kunstnerisk uttrykk. Opplæringen skal stimulere individuelle, kunstneriske og praktiske ferdigheter på den ene siden og samspill og utøvelse av sosial kompetanse på den andre. Faget skal være identitetsskapende innenfor en sosial kontekst. Elevene skal lære å vise lojalitet til og respekt for et felles overordnet mål. De skal oppleve og forstå sosial avhengighet i kreative prosesser.

Kunst og kulturforståelse

Opplæringen i praktisk-kunstneriske fag 1 skal bidra til at elevene skal kunne oppleve, forstå, analysere og tolke de forskjellige delfagenes utvikling og betydning, blant annet i lys av de ulike kulturers identitet fra oldtiden til samtiden.

Kompetansemål

Mål for opplæringen er at elevene skal kunne

- planlegge og gjennomføre en faglig prosess fra impuls fram til endelig formidling, gjennom å bruke sine ferdigheter og teknikker i drama, eurytmi og musikk
- utforske visuelle, musikalske og sceniske virkemidler i gjennomføring av konserter og forestillinger, samt skape et scenisk uttrykk gjennom musikk, språk og dramaturgi
- delta i samspill med andre i felles koreografier, musikk eller teaterprosjekter
- vise selvstendighet og kreativitet i utvikling og gjennomføringen av ulike prosjekter innenfor forskjellige uttrykksmessige tradisjoner i delfagene
- ha innsikt i fagets opprinnelse og utvikling i et samfunnsperspektiv
- formidle forståelse for komposisjon, visuelle og romskapende virkemidler
- behandle nødvendig utstyr hensiktsmessig og i et bærekraftig perspektiv

Innhold og arbeidsmåter

Opplæringen i praktisk-kunstneriske fag 1 baserer seg på skapende arbeid på en scene. Gjennom arbeid med sang, drama og bevegelse, oppøves koreografiske, teatraliske og musikalske sceneerfaringer. Elevene øves i å planlegge og gjennomføre en skapende prosess fra idé til produkt. Refleksjon over kunstneriske prosesser og de ulike virkemidlenes særpreg og anvendelse, står sentralt i opplæringen. Faget skal stimulere individuelle kunstneriske ferdigheter på den ene siden og utøvelse av sosial kompetanse på den andre.

Opplæringen tar utgangspunkt i alderstrinnets særpreg, og elevene føres gradvis mot større selvstendighet og bevissthet om eget uttrykk i løpet av et treårig løp.

I Vg1 legges det vekt på eksperimentering og grunnleggende opplæring i forskjellige stiler.

I Vg2 åpnes det for at elevene i større grad utvikler et personlig uttrykk og arbeider med mer avanserte prosjekter.

I Vg3 legges det i større grad vekt på valgfrihet og elevens mulighet til å fordype seg i sine interesseområder. Dersom det er mulig, bør opplæringen inneholde tverrfaglige prosjekter som

gir forståelse for sammenhengen mellom ulike fag.

Vurdering

Undervisvurdering

Formålet med undervisvurderingen er å medvirke til å fremme læring og utvikle kompetanse i praktiske kunstfag. Elevene viser og utvikler kompetanse i faget når de i praktisk skapende arbeid utvikler egne uttrykk og reflekterer over prosess og sluttresultat. Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom å utforme varierte oppgaver som fremmer kreativitet, nysgjerrighet, individuelt særpreg og skaperglede. Læreren veileder eleven tett i arbeidsprosessen, og faglig veiledning og egen refleksjon går hånd i hånd. Det legges vekt på at eleven er åpen for innspill og klarer å nyttiggjøre seg veiledningen. Vurderingen kan også foregå i gruppesamtaler, der elevene samtaler om egne og andres arbeide. Egenvurdering kan gjøres skriftlig eller i samtale med læreren. Etter hvert prosjekt får eleven en skriftlig eller muntlig undervisvurdering, der det legges vekt på utviklingsmuligheter i faget. Elevens kompetanse måles i lys av et treårig læringsløp ut fra prinsippene om vurdering for læring.

Standpunktvurdering

Standpunkt karakteren skal være uttrykk for den samlede kompetansen eleven har i faget ved avslutningen av opplæringen. Grunnlaget for standpunkt karakteren i faget baserer seg på en samlet vurdering av alle delfagene med vektlegging av kompetansenivået i undervisningsperiodene nærmest avslutningen av opplæringen. Sluttvurderingen bygger på tilstrekkelig mange og ulike vurderingssituasjoner, der fagets kompetansemål er representert. Læreren skal planlegge og legge til rette for at elevene får vist sitt faglige nivå. Læreren skal sette karakter i programfaget basert på kompetansen eleven har vist både praktisk, skriftlig og muntlig. Eleven skal ha én standpunkt karakter i programfaget.